

(9)

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ปัจจุบันวิทยาการสาขาต่างๆได้รับการพัฒนาและคิดค้นขึ้นใหม่เป็นจำนวนมากประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้การสื่อสารสัมพันธ์และการเผยแพร่ความรู้ต่างๆเป็นไปได้อย่างกว้างขวางเปรียบเสมือนเป็นโลกไร้พรมแดนความสามารถในการเรียนรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุขท่ามกลางความรุนแรงของการแข่งขันตามกระแสโลกาภิวัตน์ (ธัญญา ผลอนันต์ และคณะ, 2546 : 3) การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพสูงได้ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการ ในทุกองค์ประกอบของการสื่อสารทั้ง 4 ส่วน คือ ผู้ส่งสาร สาร เครื่องมือทำให้เกิดสารและผู้รับสาร กล่าวคือ ผู้ส่งสารต้องสามารถส่งสารที่ต้องการไปยังผู้รับด้วยการพูดและการเขียน ส่วนผู้รับสารก็ต้องความสามารถรับสารได้ถูกต้อง ด้วยการฟัง และการอ่าน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2536 : 75)

กระแสราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งเป็นสิ่งสวยงามอย่างหนึ่งเช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้นภาษาเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นเครื่องมือที่สำคัญของมนุษย์ในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงตามจุดมุ่งหมายซึ่งกันและกัน (กรมวิชาการ, 2545 : บทนำ) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าภาษาเป็นหัวใจของกิจกรรมการสื่อสาร เพราะในการสื่อสาร ผู้ส่งสารจะใช้ภาษาเป็นสื่อพาไปสู่ผู้รับสาร (สอองศักดิ์ ดำเนินสวัสดิ์, 2541 : 3) ฉะนั้นจึงเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหนประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเองแต่ก็ไม่ค่อยแข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคงเรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาลจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ (วัชรพงศ์ โกมุทธรมวิบูลย์, 2546 : 27)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีลักษณะเป็นกรอบ และแนวทางจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยได้กำหนดสาระมาตรฐานการเรียนรู้ รวม 8 สาระการเรียนรู้ ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระ การเรียนรู้พื้นฐาน 1 ใน 8 กลุ่มซึ่งกำหนดให้เรียนในทุกช่วงชั้นโดยมีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาซึ่งแบ่งเป็น 5 สาระ ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 การใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ย่อมเป็นการย้ำถึงความสำคัญของภาษาได้เป็นอย่างดี

ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนการเขียนเป็นทักษะที่สลับซับซ้อนและยากที่สุดเพราะการสื่อสารด้วยการเขียนนั้น ผู้เขียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองเพื่อสื่อความหมายโดยปราศจากความช่วยเหลือจากผู้อื่น เช่น คู่สนทนา เพราะก่อนที่จะลงมือเขียนนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่างๆ ไว้มากพอแล้วจึงกลั่นกรองความรู้ที่ได้รับมาแสดงเป็นลายลักษณ์อักษรที่สื่อความหมายและความคิดให้ประจักษ์ (กรมวิชาการ, 2539 : 92 อ้างถึงในธีระพจน์ แสงแก้ว , 2539 : 1) ในด้านการเขียนจะเน้นการใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ , 2545 : 8-14)

การเรียงความเป็นกระบวนการเขียนที่สำคัญกระบวนการหนึ่ง เนื่องจากเรียงความเป็นงานเขียนที่รวบรวมความเข้าใจหรือรู้แจ้ง ในสาระที่บอกกล่าวให้ผู้อื่นทราบ การเขียนที่ประณีตทั้ง สาระ และถ้อยคำ รวมทั้งการเขียนที่สร้างสรรค์ ส่วนของเรียงความนั้นประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 คำนำ เป็นการเกริ่น ชี้แจง หรือโฆษณา ฯลฯ ฉะนั้นคำนำจึงไม่ต้องแจกรายละเอียด ส่วนที่ 2 คือ เนื้อหาของเรียงความเป็นส่วนที่ต้องแจกให้รอบด้าน โดยแยกสาระแต่ละประเด็นไว้ แต่ละย่อหน้า และส่วนสุดท้าย คือ ส่วนสรุปของเรียงความเป็นการบอกย้ำให้ชัดเจนว่าเรื่องที่นำมาเสนอเป็นอย่างไร สอนอะไรและให้ข้อคิดอะไร การเขียนเรียงความเป็นทักษะที่ต้องผ่านกระบวนการทางความคิดตั้งแต่ การรวบรวมความคิด การลำดับเรื่อง การเลือกสรรถ้อยคำในการถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้องการ ในการฝึกทักษะการเขียนของนักเรียนโดยเฉพาะการเขียนเรียงความ ผู้สอนที่ประสบความสำเร็จ ต้องใช้ความพยายามค่อนข้างมาก ต้องคำนึงถึงการพัฒนางานเขียนของนักเรียนให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ผู้เขียนมีความรัก ความพอใจ ความปรารถนาที่จะเรียนรู้ มีอารมณ์ ความจรรโลงใจ มีความรู้ ความคิด ประสบการณ์และมีทักษะในการเขียน แต่จากการสัมมนาการใช้ภาษาไทยของคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2526 : 46) ที่รายงานว่านักเรียนขาดทักษะในการเขียนเพราะได้รับการฝึกฝนน้อยและผลงาน ไม่ได้รับการแก้ไขเท่าที่ควร นอกจากนี้งานวิจัยของจารุณี กองพลพรหม และคณะ (2526 : 231) พบว่าครูส่วนใหญ่สอนเรียงความโดยให้นักเรียนจำ โดยใช้การอธิบายเป็นส่วนๆ และให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองทำให้นักเรียนเกิดความจำเจซ้ำซาก และไม่สนใจในการเขียนเรียงความเท่าที่ควร ซึ่งปัญหานี้ยังขาดความสนใจที่แก้ไขอย่างจริงจัง ขณะที่ พันธณีย์ วิหคโต (2538 : 6) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ทักษะการเขียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ เกิดจากขาดหลักการและแนวคิดโดยได้แนวทางแก้ไขว่าครูควรหาวิธีหรือกิจกรรมมาปรับปรุงการเรียนการสอนการเขียนของนักเรียน

การสอนเขียนเรียงความในระดับมัธยมศึกษายังคงมุ่งสอนในเรื่องของรูปแบบการเขียน และการใช้ภาษามากเกินไป ยิ่งขาดการสอนในเรื่องของแนวคิดหรือวิธีการคิดจึงทำให้ความที่ปรากฏในงานเขียนที่ถ่ายทอดออกมา นั้นขาดความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ นักเรียนคิดอะไรได้ก็เขียนลงไป ขาดการวางแผนในการจัด ระบบความคิดให้เป็นระบบเกิดความสัมพันธ์กันเสียก่อน แล้วจึงให้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างรูปแบบการเขียน และการใช้ภาษา ขณะที่ บุญเหลือ เทพย สุวรรณ (2518 : 4) ได้กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรคในการเขียนเรียงความว่า มีสาเหตุหลายประการ เช่น ปัญหาด้านตัวนักเรียน พบว่านักเรียนส่วนมากเขียนไม่เป็นเพราะขาดความรู้ ความคิดที่จะเขียน ความพร้อมในการฝึกทักษะ

การเขียน ความคิดริเริ่ม และขาดความสามารถในการลำดับความคิดความเข้าใจให้ต่อเนื่องเป็น เหตุเป็นผลกัน ส่วนปัญหาในด้านผู้สอนพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีทักษะและเทคนิคการสอนเพื่อ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดในการเขียน

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี โดยการสัมภาษณ์ของอาจารย์วาร ภรณ์ รัตนกาญจน์ (สัมภาษณ์ , 16 สิงหาคม 2547)อาจารย์โรงเรียนเบญจมราชูทิศจังหวัด ปัตตานี ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กล่าวว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยต่ำ เนื่องจากขาดทักษะทางการเขียนโดยเฉพาะการเขียนเรียงความเพราะ นักเรียนขาดการวางแผน ไม่สามารถจัดลำดับความคิด ประมวลความคิดไม่ได้ เขียนลำดับความ ไม่ตรงกับหัวเรื่อง สื่อสารได้ไม่ชัดเจน จึงทำให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเรื่องการเรียงความ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากการประเมินดังกล่าวจะเห็นว่าการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยทางการเขียน สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงให้มีคุณภาพมากขึ้น เพราะนักเรียนยังมีปัญหาการเขียนเรียงความ ในหลายๆ ด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เช่น ด้านการสื่อความหมาย ขาดความรู้ ความคิดในเรื่องที่จะเขียน ไม่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพราะขาดทักษะในการใช้ภาษา การลำดับ เนื้อความคิดที่สับสน วกวน การนำเสนอรูปแบบที่ไม่สมบูรณ์ ไม่เหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบ ของเรียงความรวมไปถึงการขาดความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้นในการแก้ปัญหาดังกล่าวครูภาษาไทยจำเป็นต้องค้นคว้าหาวิธีต่างๆ และต้องมี จิตวิทยา เพื่อที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ สนใจทักษะทางการเขียนเพื่อให้เกิดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นทั้งนี้ยังสอดคล้องตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่ เน้นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กเกิดความคิดโดยนำวิธีแผนภาพความคิดจัดลำดับความคิด และพัฒนางานเขียนตามขั้นตอนในการนำเสนอรูปแบบของงานเขียนประเภทต่างๆ (กรมวิชาการ , 2545 : 11-12)

แผนผังทางปัญญาเป็นเทคนิคการจดบันทึกที่พัฒนาความคิดขึ้นจากความรู้เรื่องสมอง และความทรงจำของมนุษย์ โดยโทนี บูซาน ได้คิดค้นขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดระบบ ความคิด เพื่อให้คิดได้อย่างสร้างสรรค์ ละเอียด ถัดวัน รอบคอบ ตลอดจนการบูรณาการความคิด ในด้านต่างๆให้สัมพันธ์กันโทนี เรียกวิธีการจดบันทึกนี้ว่า Mind Map หลักสำคัญของMind Map

คือ การใช้ภาพ สี และเส้นร่วมกันในการจัดบันทึก โดยเริ่มจากตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษที่ไม่มีเส้นความคิดต่างๆ อาจจะแทนด้วยคำสำคัญที่แทนประเด็นหลัก หรือภาพที่แทนความคิดนั้น มีเส้นโยงเชื่อมต่อกันแบบเดียวกับที่สมองทำงาน (อัญญา พลอนันต์ และคณะ, 2546 : 3) แผนผังทางปัญญาเป็นเทคนิควิธี การทำโน้ตก่อนเขียนวิธีหนึ่งเป็นการคิดไปจดไปประหว่งที่สมองส่วนหนึ่งปฏิบัติการเชื่อมติดผูกโยงจุดต่างๆ ก่อรูปก่อร่างเป็นภาพรวมเป็นกลวิธีในการจัดเรียบเรียงข้อมูลโดยเฉพาะในการเขียนแบบบรรยาย คือ สามารถเห็นหัวข้อเรื่องนั้นๆ ทุกแง่มุมอย่างเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ และเป็นสัดส่วนกัน นอกจากนี้ยังทำให้การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยย่อหน้า หรือส่วนต่างๆ ของความเรียงเห็นได้ง่าย และชัดเจนด้วย (สรณี วงศ์เปี้ยสัจจ์ , 2546 : 54-55) แผนผังทางปัญญาเป็นเทคนิคการจัดระบบของข้อมูล ในการจัดกิจกรรมการสร้างความรู้ เมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่จะพยายามนำข้อมูลที่เป็นความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงเข้ากับโครงสร้างความรู้เดิมในกระบวนการทางสมอง ถ้าครูมีโอกาสตรวจสอบความถูกต้องของการเชื่อมโยงความคิดนี้ จะสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม แต่ไม่สามารถทำได้เพราะมองไม่เห็นดังนั้นจึงเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการใช้แผนผังทางปัญญาโดยให้ผู้เรียนเขียนข้อมูลที่รู้และเข้าใจออกมาเป็นแผนที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่างๆ และอธิบายถึงความสัมพันธ์เหล่านั้นตามความเข้าใจเป็นข้อมูลที่ยืนยันความเข้าใจ และสามารถตรวจ สอบได้ การเขียนแผนผังทางปัญญาจึงเป็นเทคนิคสำคัญอย่างยิ่งที่ครูควรศึกษา และนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน (นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ และคณะ, 2545 : 30)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าเทคนิคการใช้แผนผังทางปัญญาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้เราคิดและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการผสมผสานความคิดทางด้านองค์ความรู้และจินตนาการเข้ากันด้วยซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเขียนเรียงความได้ง่ายยิ่งขึ้น ส่วนการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้การสอนมีคุณภาพและสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้

(Bloom,1976 : 134)

นักการศึกษาได้เสนอแนะวิธีการที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น บลูม (Bloom, 1976 :172) เสนอว่า การสอนที่ดีจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนกล่าวคือจะต้องแจ้งผลการสอน และข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนให้นักเรียนทราบว่ามีนักเรียนมีความสามารถในการเรียนเพียงใด และครูจะต้องแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนรู้นั้น ควบคู่ไปกับการสอน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้เพียงพอตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ (2543 : 202) ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นการชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่บุคคลทำอยู่นั้นได้ผลเป็นอย่างไร จะทำให้เกิดเป็นแรงเสริมใน การดำเนินกิจกรรมต่อไป

การให้ข้อมูลย้อนกลับมีหลายวิธี เช่น การตรวจผลงานของนักเรียน การให้คำติชม การเฉลยข้อสอบ และการให้นักเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ชื่นจิตร สังข์คงเมือง, 2530 : 10) การตรวจแบบฝึกหัดเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับวิธีหนึ่ง และเป็นภาระหน้าที่ประการหนึ่ง ของครู (Ausubel, 1968 : 315) การตรวจแบบฝึกหัดของครูนอกจากจะตรวจด้วย การทำเครื่องหมายถูกหรือผิดแล้ว ครูต้องชี้ให้เห็นข้อที่ผิด และสาเหตุที่ผิดพร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีแก้ไขในข้อบกพร่องจึง

จะทำให้เกิด การเรียนรู้มากขึ้นและการประเมินผลงานของนักเรียนเปรียบเสมือนการกระตุ้นให้นักเรียนทำงาน มากขึ้น เพราะผู้เรียนได้รู้ความก้าวหน้าของตนเอง (Stewart and White, 1976 : 488) การตรวจแบบฝึกหัดนักเรียนแล้วบอกระดับการทำงานจะทำให้นักเรียนรู้ระดับความสามารถของตนเองได้ถูกต้อง (Krampen,1978 : 137) โดยที่นักเรียนเก่งพยายามรักษาระดับการทำงานที่ได้นั้นไว้ ส่วนนักเรียนที่อ่อนก็เกิดความพยายามที่จะปรับปรุงผลงานของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม (นารี พันธุ์คุปต์, 2533 : 10) ในการตรวจแบบฝึกหัด ครูควรตรวจแบบฝึกหัดด้วยตนเองทุกครั้ง เพื่อครูจะสามารถหาข้อบกพร่องของนักเรียน และหาทางช่วยเหลือปรับปรุงได้ (ศรีสุตา ศิริสิทธิ์, 2525 : 91) และการให้ข้อมูลย้อนกลับควรบันทึกลงในผลงานของนักเรียน เพราะมีความคงอยู่ในการระลึกถึงความจำ และนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจมากกว่าการได้รับข้อมูลย้อนกลับด้วยวาจา (ประเสริฐศักดิ์ ลักติธรรม, 2537 : 106)

การสอนที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับในการตรวจผลงานการเขียนเรียงความซึ่งเป็นตัวควบคุมการเรียนรู้ที่สำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนทราบว่าสิ่งที่ผู้เรียนกำลังทำลงไปนั้นถูกหรือผิด และจะต้องแก้ไขอย่างไร เพื่อให้นักเรียนมีศักยภาพ ด้านการเขียนเรียงความสูงขึ้น

การศึกษาพบว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ นักเรียนขาดทักษะการจัดระบบความคิดที่ถูกต้องทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียงความที่ได้อยู่ในระดับต่ำ วราภรณ์ รัตนกาญจน์ (สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2547) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเสนอการสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญาเปรียบเทียบกับการให้ข้อมูลย้อนกลับต่างชนิดการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นช่วงชั้นที่ 3 ที่มีการกำหนดให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปูพื้นฐานให้นักเรียนสามารถจัดระบบความคิดได้ อีกทั้งยังมีการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเปรียบเทียบ 2 วิธี คือ โดยครูประเมินผลงานกับโดยครูประเมินผลงาน และแสดงความคิดเห็นซึ่งแตกต่างกันในรูปของการแสดงความคิดเห็นที่เป็นลายลักษณ์อักษรและการให้คะแนนเป็นตัวเลขเพราะการให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งสองวิธีนี้คาดว่าส่งผลให้พฤติกรรมนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียงความและสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น เพื่อศึกษาผลที่มีต่อความสามารถทางการเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีกิจกรรมระหว่างตัวแปรทั้งสอง คือ การสอนเรียงความ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพด้านทักษะการเรียงความต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่ามีกิจกรรมระหว่างการสอนเรียงความกับการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อความสามารถทางการเรียงความหรือไม่

2. เพื่อศึกษาว่าการสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญากับการสอนเรียงความ

แบบปกติส่งผลต่อความสามารถทางการเรียงความของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่

3. เพื่อศึกษาว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยครูประเมินผลงานกับโดยครูประเมินผลงาน และแสดงความคิดเห็นส่งผลต่อความสามารถทางการเรียงความของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสอนเรียงความ และการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อความสามารถทางการเรียงความ
2. การสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญากับการสอนเรียงความแบบปกติส่งผลต่อความสามารถทางการเรียงความแตกต่างกัน
3. การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยครูประเมินผลงานกับโดยครูประเมินผลงาน และแสดงความคิดเห็นส่งผลต่อความสามารถทางการเรียงความแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญ และประโยชน์ในด้านต่อไปนี้

1.ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ทราบว่ามึปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสอนเรียงความ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ต่อความสามารถทางการเรียงความหรือไม่

- 1.2 ทำให้ทราบว่าการสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญากับการสอนเรียงความ

แบบปกติว่าวิธีใดจะส่งผลต่อความสามารถทางการเรียงความของนักเรียนได้สูงกว่ากัน

- 1.3 ทำให้ทราบว่าผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยครูประเมินผลงานกับโดยครูประเมินผลงาน และแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับรูปแบบใดส่งผลต่อความสามารถทางการเรียงความได้ดีกว่ากัน

2.ด้านการนำไปใช้

- 2.1 เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้นำความรู้เกี่ยวกับการสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญาไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนเรียงความให้มีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนได้นำความรู้เกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับไปใช้ได้
อย่างเหมาะสมกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนเรียงความ

2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนเรียงความโดยใช้
แผนผังทางปัญญา และการให้ข้อมูลย้อนกลับในระดับชั้นและวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัด
ปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ทั้งหมด 12 ห้องเรียน จำนวน 422 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก
จำนวน 4 ห้อง ห้องละ 30 คน จำนวน 120 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

3.1.1 การสอนเรียงความ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1.1 การสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญา

3.1.1.2 การสอนเรียงความแบบปกติ

3.1.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1.2.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยครูประเมินผลงาน

3.1.2.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยครูประเมินผลงานและแสดง
ความคิดเห็น

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางการเรียงความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การเรียงความ หมายถึง งานเขียนประเภทหนึ่งที่น่าถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็น
ประโยคมีองค์ประกอบของเรียงความ มีศิลปะในการเขียนให้ผู้อ่านทราบเป็นลายลักษณ์อักษรได้
ตรงตามที่ต้องการ

2. แผนผังทางปัญญา หมายถึง การลำดับความคิดรวมไปถึงการเชื่อมโยง
ความคิด

ต่างๆเข้าด้วยกัน เริ่มต้นด้วยการตั้งความคิดหลักหรือรูปภาพขึ้นมาที่กลางหน้ากระดาษใน
แนวนอนก่อนแล้ว บันทึกความคิดต่างๆ กระจายออกเป็นกิ่งๆ ร่ายรอบออกจากศูนย์กลางของ
ความคิดหลักที่กลางหน้ากระดาษนั้น

3. การสอนเรียงความโดยใช้แผนผังทางปัญญา หมายถึง การนำกิจกรรมการ
สร้าง

แผนผังทางปัญญามาใช้กับการสอนเรียงความตามแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยให้ผู้เรียนใช้ในการจัดระบบความคิด
ก่อนเขียนเรียงความ ซึ่งมี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม เป็นขั้นที่นักเรียนลงมือทำแผนผังทางปัญญาก่อนการ
เริ่มต้นเรียงความ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

4. การสอนเรียงความแบบปกติ หมายถึง การสอนตามแผนการสอนกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาใช้ในการ
จัดระบบความคิดก่อน เรียงความซึ่งมี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการสอนกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

5. นักเรียน หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง กระบวนการที่ครูจะให้นักเรียนรู้ผลงาน
การเรียงความของตนโดยการแจ้งคะแนนเรียงความในใบประเมินผลงาน

การให้ข้อมูลย้อนกลับ มี 2 ระดับ ดังนี้

6.1 ครูประเมินผลงาน หมายถึง ครูตรวจเรียงความ และประเมินผลงานของนักเรียน
ในแบบบันทึกการตรวจให้คะแนนการเรียงความในรูปแบบของคะแนน

6.2 ครูประเมินผลงาน และแสดงความคิดเห็น หมายถึง ครูตรวจเรียงความของ
นักเรียน ในแบบบันทึกการตรวจให้คะแนนการเรียงความในรูปแบบของคะแนนพร้อมทั้งแสดง
ความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร

7. ความสามารถทางการเรียงความ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการเรียงความซึ่งจะ
พิจารณาความสามารถทางการเรียงความ มีเกณฑ์การให้คะแนน 1. ด้านการลำดับเนื้อความ

2. การใช้ภาษา 3. การนำเสนอ 4. ความคิดสร้างสรรค์ 5. ความสะอาดเรียบร้อย